

Blommor, betyg och en sång som betyder sommar

Berättelse

I Sverige avslutas skolåret på sommaren. För grundskolan slutar vårterminen oftast i juni, vanligen någon gång vecka 23–25. Exakt vilken dag det blir varierar mellan olika kommuner, eftersom kommunerna och skolorna själva planerar sina läsårstider. I norra Sverige slutar skolan ofta något tidigare än i söder. Den sista dagen kallas skolavslutning, och efter den börjar sommarlovet, som är cirka tio veckor långt och brukar pågå från juni till mitten av augusti.

Skolavslutningen är en glad och högtidlig dag. Det är vanligt att eleverna har fina kläder, och att de får sina betyg eller ett intyg. Lärare och rektor håller ofta tal, och många familjer kommer för att vara med och titta. För eleverna är det både ett avslut och en början: ett skolår är slut, och en lång ledighet väntar.

På många skolavslutningar sjungs samma sång: "Den blomstertid nu kommer". Texten handlar om sommaren och om naturen som vaknar, och sången har blivit en symbol för att sommaren börjar. Den är ursprungligen en psalm från 1695. Texten brukar tillskrivas Israel Kolmodin, men man ska vara försiktig med det – vem som egentligen skrev den är inte helt säkert. Senare bearbetades texten av bland andra Johan Olof Wallin (1819) och Britt G. Hallqvist (1979). Melodin räknas som en svensk folkmelodi och ingen vet vem som har skrivit den. Ofta sjungs bara de första verserna. Samma sång sjungs vid skolårets slut även i Finland, där den finska versionen heter "Suvivirsi". En del skolor väljer en annan, icke-religiös sång i stället, till exempel "Idas sommarvisa" med text av Astrid Lindgren och musik av Georg Riedel.

En sak som många nya i Sverige undrar över är varför skolavslutningen ibland hålls i en kyrka. Enligt skollagen ska utbildningen i kommunala skolor vara icke-konfessionell, alltså inte knuten till en viss religion. Ändå håller många skolor sin avslutning i en kyrka. Skolverket informerar om vad som gäller, och Skolinspektionen, som granskar skolorna, har gjort bedömningen att en rektor kan tillåta detta om tonvikten ligger på tradition, högtidlighet och gemenskap, inte på religion.

Då gäller vissa regler. Religiösa inslag som bön, välsignelse och trosbekännelse ska undvikas. En sång som främst handlar om sommaren, som "Den blomstertid nu kommer", kan däremot accepteras. Skulle det ändå finnas något religiöst inslag måste det alltid vara frivilligt – ingen elev kan tvingas att delta. Reglerna kring detta har diskuterats och ändrats över tid, så det kan vara bra att läsa Skolverkets aktuella vägledning om man vill veta exakt vad som gäller.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
vårtermin	tiden i skolan från januari till juni
kommun	det område och den styrelse som sköter t.ex. skolor lokalt
läsårstider	de datum då skolåret börjar och slutar

ORD	FÖRKLARING
högtidlig	allvarlig och fin; som hör till en viktig stund
intyg	ett papper som visar att man har gått en utbildning
symbol	något som står för en annan sak eller känsla
tillskrivs	sägs vara gjord av en viss person, men inte helt säkert
folkmelodi	en melodi som vuxit fram bland folk och saknar känd upphovsperson
icke-konfessionell	inte knuten till en viss religion
vägledning	råd och regler om hur man ska göra
inslag	en liten del av ett program eller en händelse
frivillig	något man får välja själv; man måste inte

Läsförståelsefrågor

1. När slutar grundskolans vårtermin oftast i Sverige?
 1. I mars.
 2. Någon gång i juni.
 3. I augusti.
2. Varför är inte avslutningsdatumet exakt likadant i hela landet?
 1. För att kommunerna och skolorna själva planerar sina läsårstider.
 2. För att regeringen lottar fram ett datum varje år.
 3. För att eleverna får välja dag.
3. Vad säger texten om vem som skrev "Den blomstertid nu kommer"?
 1. Det är helt säkert att Israel Kolmodin skrev den ensam.
 2. Den tillskrivs ofta Israel Kolmodin, men författarskapet är inte helt säkert.
 3. Ingen vet när sången kom till.
4. Vad krävs enligt texten för att en rektor ska kunna tillåta avslutning i en kyrka?
 1. Att alla elever är medlemmar i kyrkan.
 2. Att tonvikten ligger på tradition, högtidlighet och gemenskap, inte på religion.
 3. Att en präst håller talet.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Sommarlovet är ungefär tio veckor långt.
 2. Bön och välsignelse ska finnas med på en kyrkoavslutning.
 3. I norra Sverige slutar skolan ofta något tidigare än i söder.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Skolan i kommunala skolor ska enligt skollagen vara icke-konfessionell.
 2. Alla skolor i Sverige har sin avslutning i en kyrka.
 3. Ett religiöst inslag måste alltid vara frivilligt.
7. Varför använder texten ordet "tillskrivs" i stället för "skrevs av" om psalmen? Vad vill den visa?
8. Förklara med egna ord skillnaden mellan att en avslutning hålls i en kyrka och att den är en gudstjänst.

Facit

1. Någon gång i juni.
1. För att kommunerna och skolorna själva planerar sina läsårstider.
1. Den tillskrivs ofta Israel Kolmodin, men författarskapet är inte helt säkert.
1. Att tonvikten ligger på tradition, högtidlighet och gemenskap, inte på religion.
1. ja b) nej (bön och välsignelse ska undvikas) c) ja
1. ja b) nej (texten säger "många skolor", inte alla) c) ja
- Exempel på svar: Den vill visa att man inte är helt säker på vem som skrev texten. "Tillskrivs" betyder att den sägs vara skriven av honom, men det är inte bevisat, så texten är försiktig och påstår inte något som ett säkert faktum.
- Exempel på svar: En avslutning i en kyrka handlar om tradition, högtid och att fira tillsammans, och religiösa delar ska undvikas. En gudstjänst är en religiös samling med t.ex. bön och välsignelse. Avslutningen använder bara lokalen, men är inte en religiös handling.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för arbete med en svensk högtid kopplad till skolan, men också för att öva neutralt och sakligt språk i ett känsligt ämne. Tema: traditioner, årstider och den icke-konfessionella skolan. Fråga 7 är en inferensfråga om hur man markerar osäkerhet ("tillskrivs"), och fråga 8 kräver att eleven skiljer på tradition och religiös handling. Håll diskussionen saklig och knyt till lag och vägledning snarare än åsikter. Låt gärna eleverna jämföra med hur skolåret avslutas i deras egna länder och om skola och religion hör ihop där.

Diskussionsfrågor

- Hur avslutas skolåret där du kommer ifrån? Finns det någon sång, fest eller ceremoni?
- Texten säger att deltagande i religiösa inslag alltid ska vara frivilligt. Varför tror du att den regeln finns?
- Är skola och religion åtskilda i ditt hemland, eller hör de ihop? Berätta hur det fungerar.
- **Skriv (5 meningar):** Beskriv hur ett skolår eller en utbildning avslutas i ditt hemland. Vad gör man, och vilka är med?

Källor och faktagranskning

- Skolverket – Skolavslutningar och andra högtider (riktlinjer om konfessionella inslag) – <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolavslutningar-och-andra-hogtider>
- Skolinspektionen – Konfessionella inslag och gränsdragning mot kultur och tradition – <https://www.skolinspektionen.se/inspektion/stodmaterial-for-kommuner/stodmaterial-for-tillsyn-av-konfessionella-inslag-i-forskolan/konfessionella-inslag-och-gransdragning-mot-kultur-och-tradition/>
- Skollag (2010:800), 1 kap. 6 § (utbildningen ska vara icke-konfessionell) – https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

- Wikipedia – Den blomstertid nu kommer (för spårning till primärkällor om psalmens historia) – https://sv.wikipedia.org/wiki/Den_bloerstid_nu_kommer

Faktaundersökt mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Skolavslutningen är skolårets sista dag före sommarlovet och ligger i Sverige oftast i mitten av juni; exakt datum varierar mellan kommuner och skolor eftersom de själva planerar sina läsårstider. En vanlig tradition är att sjunga sommarsången "Den blomstertid nu kommer". Texten är ursprungligen en psalm från 1695 och brukar tillskrivas Israel Kolmodin; den bearbetades senare av bland andra Johan Olof Wallin (1819) och Britt G. Hallqvist (1979). Melodin räknas som en svensk folkmelodi med okänd upphovsperson, och ofta sjungs bara de första verserna. Samma sång sjungs vid skolårets slut även i Finland, där den finskspråkiga versionen heter "Suviirsi". Enligt skollagen (2010:800), 1 kap. 6 §, ska utbildningen vid skolor med offentlig huvudman vara icke-konfessionell. Skolinspektionen anger att en avslutning får hållas i en kyrka om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och gemenskap och om det inte förekommer religiösa inslag som bön, välsignelse eller trosbekännelse. Skolan får inte tvinga någon elev att delta i religiösa moment; deltagandet ska vara frivilligt och alla elever ska kunna vara med på avslutningen. Ett icke-religiöst alternativ som ofta används är "Idas sommarvisa" (text av Astrid Lindgren, musik av Georg Riedel). OSÄKERHET/MYTER: Att texten till "Den blomstertid nu kommer" skrevs av Israel Kolmodin är den vanligaste uppgiften, men upphovet är inte helt säkert belagt – därför skrivs "brukar tillskrivas" snarare än "skrevs av". Exakt vilka religiösa inslag som är tillåtna avgörs från fall till fall av Skolinspektionen; det framställs som en bedömningsfråga, inte en fast regel. Skiljelinjen mellan Skolverkets information och Skolinspektionens tillsyn/bedömning hålls tydlig, och råd framställs inte som lag. Påståendet att "nästan alla" skolor sjunger sången är en folklig generalisering; i brödtexten skrivs hellre "många skolor" och "det är vanligt att". Ämnet är känsligt; texterna håller sig till lag, officiella riktlinjer och verifierbara fakta och undviker värderingar om religion och frivillighet.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.